

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

**Государственное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Основная общеобразовательная школа с.п. Галашки»**

РАССМОТРЕНО

На заседании ШМО
начальных классов

Мартазанова С.М.
Протокол № 1 от «13» 08.2023 г.

СОГЛАСОВАНО

Зам. директора по УВР

Евлоева М. А-Г.
от «14» 08 2023г.

УТВЕРЖДЕНО

Директор ГБОУ «ООШ с.п.
Галашки»

Битиева З.Б.
Приказ № 95/1 от «14» 08 2023г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

учебного предмета «Родная литература»

для обучающихся 2 класса

с.п. Галашки 2023 г.

2 классе дешар хъехара балха программа

Д1акхетора кавхат.

Программа отаяй ФГОСа компонентаща ювзаяй, г1алг1ай мотт хъехара Г1алг1ай республика дешара министерство хетаяльча хъокхама программага хъежжка 2 класса г1алг1ай мотт хъехара долча дешара книжках. Книжка чулоацам оттабаьраш: К.А.Гагиев, Н.Д.Котиева, Оздоев, А.О. Мальсагов. Арахийцад книжка тоа а дай кхозлаг1а 2009 шера «Сердало» яхача издательство-205 оаг1ув.

Юхъянцарча классашка дешара урокаш хъехаш болча хъехархощта хъалхашка доккхий а бехктохкаме а декхаращ латт: дешархой шарьра, нийса, кхетадеш, къоастадеш деша 1омабар; дешара книжкаш т1арча произведеней чулоацам бовзийтар а цар кергтера уйла йовзийтар а.

2 класса дешара книжка чулоацам 10 разделах, дакъах латт:

Гуйра- 7 сахъат ;

Вай Даий-мохк-4 сахъат ;

Берий вахар- 9 сахъат ;

Вай доттаг1ех-хъайбаех- 11 сахъат;

1а - 6 сахъат;

Болх- йоккха г1озале - 4 сахъат;

Дувца вай ноаноех лаъца- 3 сахъат;

Б1астьи- 6 сахъат;

Халкъа кхоллам - 15 сахъат ;

Халкъа беламе дувцираш-1 сахъат.

Эрсий йоазонхой произведенеш юкъеяхъара малан да г1алг1ай эрсии литература в1аши ювзаяра, метта к1оаргалонаш, хозал тахкар, шинна метта безам т1абахийтар, сага кхетаме мел лоарх1аме да цу литература чулоацамо хъехар берашта д1ахайтар.

Программа лерх1ам ба:

- дешархой 1омабе шаъра, кхетам болаш, оаз тоаеш тайп-тайпара тексташ еша;
- дешара безам т1абахийтар, ч1оаг1бар, книжка дезадалийттар, из харжа а шоаш деша а хар;
- художественни х1ама довзара безам кхебар, произведенеш ешаш дешархона шоашта хетар дувцар, хъагойтар, оазаца а дешашца а суртаси дехкар;
- доттаг1алах, дикалах, эзделах, бакъдараҳ кхетам шербар, г1алг1ай литература езаялийттар, цун чулоацамца дешархой дика оамалаш кхеяр.

Дешара ларда сурт-сибат.

- Ладувг1а хар, шийга дувцар нийса кхетадар, хаттарашта жоп дала хар, текста чулоацам арг1-арг1ар1а хургболаш д1анийсбе хар.
- Сабаре, дешдоакъоша дешарца шаъра, кхетаме дешара д1ат1авалар, нийса, б1арчча дешашца, ч1оаг1а деша хар. Т1ехъ-т1ехъаг1а сихлущ деша хар.

Литература хара пропедевтика.

- Тайп-тайпара уйлаш йола предложенеш текст йоацалга а, текст сенаҳ оал а хар. Текста чулоацам а кертера уйла а дешархоча шийна хъаала хар.
- Текста чулоацам хъабувцар, дешалехъа сюжета чу хетаргахъа дувцаргдар е хургдар хъаала хар.
- Дешархонта хъехархочун новкъосталца ха деза текста юкъера синонимаш, антонимаш, эпитеташ хъалеха.

Байта а проза а чулоацам в1аши биста, тайп-тайпара жанраш йовза.

Дешархой кхоллама болх.

- Йовхъамех дешар, хъхъокхар, багах а дешашца а сурт дилар, тоае езача текстаца тайп-тайпара болх бе хар, шера ханашка хъежжа, 1алама хъал довзаш хила.

2 класса дешархочун ховш хила дезачун ларда эшамаш.

Дешар.

Уйла т1айохийташ, нийса, б1арчча дешашца дешара т1авалар. **1 ахшера** ч1оаг1ача оазаца ца йовза текст ешаш 40-50 дош а кхы а дукхаг1а а деша.

2 ахшера дешар кхетадеш, нийса, оаз а тоаеш, б1арчча дешашца, эша сихал а ч1оаг1ал а йолаш ца йовза текст ешар 55-60 дош, кхы а дукхаг1а дешар.

Дешархонта ха деза:

- дешачун тиллача ц1ера уйла е, цун чулоацамцара бувзамах, кертера уйла, цун къайллаг1а дола ма1ан малаг1а да, шоай ц1и тилла;

- произведене ц1ерага а сурташка а хъежжа дувцаргдар фуд хар;
- кертера дешаш хъалеха, хъехархочун хаттарашта жоп дала ха;
- жоп ч1оаг1деш чулоацам чура эша предложенеш хъалехар;
- шоаш текста доаг1а хаттараш оттаде;
- текст доакъошта екъя, шоаш цу доакъошта ц1и тилла;
- текста кертера уйла хъаала, из текста ц1ераца ювзае;
- произведенешка бувзача турпалхоех шоашта хетар дувцар, дийшачох шоашта хетар хъаалар, кортрбар;
- чулоацам нийса а дукха х1ама юкъе ца дуташ а хъадувца;
- текста дешаш а предложенеш а юкъейоалаеш хоржаш деша;
- байташ а з1амига дакъилгаш а дагахъя 1омаде, эшача тайпара сиха, оаз тоаеш, ч1оаг1а, текстага хъежжа;
- тайп-тайпара литературни жанраш шоайла къоастае ха (дувцар, фаялг, байт, к1оанолг, шира дувцар, ховли-довзали, кица, дагардерг, илли, кх. д1. а).

Метапредметни

Регулятивни УУД

- Хъехархочунца дешара т1адуллар оттаде, урока лерх1амга хъежжа. Деша дешара лерх1амашка хъежжа.
- Массанеца цхъана урока план оттае ха, произведени чулоацам хъабувцира план оттае ха. Планага хъежжа беш бола болх тахкар, баяча балха корта бар, мах бар, иштта кхыча дешархой балха мах бар.
- З1амигача тоабаца е шинне цхъана болх беш, кердача темах ховр а, де ховр а хъакъоастадар. Урок йодаш беча балхах раъза хилар е ца хилар д1аяздар, лакхача говзала т1акхувш хилар хъаљокхар.
- Ше баяча балха раъза хилар е ца хилар дешархочо ший ло1амаг1а хъаалар, урока карах ца доалача х1ама теркам бар, из тоадара болх бе лерх1ам дагалацар.

Познавательни УУД.

- Текста тохкам бе ха, хъехархочо хаттарашца новкъостал а деш. Деша къайла ма1ан ха, из тахка.

-Произведенеш шоайла йиста, в1ашкаоттае, юкъарадар а тарадоацар а хъоалаш.

-Дийшачун дакъа диста мукъама е или дакъаца, е суртаца, е кищаца.

-Произведени турпалхочо дечун бахъан тахкар. Шийна хетачун, ше яхачун доаг1а масалаш доаладе, даържа дувзаденна къамаыл де.

- Г1алг1ай фаялгаш кхоллара лерх1ам ха, цар лу пайда, цар лерх1ам ха.

- Поэзи а проза а шоайла къоастае ха, литературнии 1илман кхетам балара тексташи санна.

- Кхоллама навыкаш хъахъокхар, тайп-тайпара произведенеш дагалувцаш, проектни т1адулларашиб кхоачашдеш.

-Дешашдар кхетаде, дийшар лоацца таблица чу а схема чу а д1аязде ха.

Коммуникативни УУД.

-Дувцара къамаыл оттаде, урока болх беш кадай хила, хаттараш тела. Диалоге, тоабах болх беш дакъа лаца. Шийна бакъахъа хетар ч1оаг1деш, кхычарца къамаыл де хар.

- Темага хъежжа 5-6 предложенех дувзаденна къамаыл оттаде. Проекта 1-2 слайд кхолла. Кхычунга ладувг1а ха, къовсама юкъе дакъа лаца.

-Произведени урпалхочо даъчун мах бе, эзди дешашца къамаыл де.

- Кхыча дешархой урока баяча балха мах бе ха, оттаяльча критереща.

- Барт бара кийча хилар хъахъокхар, къовсам, дов е цатоам д1абаккхара тайп-тайпара вариацеш йоалае ха.

- Боккхийчарца къамаыл деш, книжкаши, дошлоргаши, энциклопедеши дешаш кердадар, пайдабар леха.

-Йоккха йоаца презентаци (5-6 слайд дола) боккхийчар новкъосталца кийчъяр, проекта темага хъежжа, слайдашка хъежжа темах лаъца лоацца дувца.

Личностни.

- Художественни произведенеш ешарца дезала юкъера безама керттера хъал хар (барт хилар, сий дар, безаме, къахетаме, в1аши новкъостал деш хилар)

- Ше вайнна моттиг ховш хила, ше малаг1ча этносаца лоарх1аш ва ха. Кхыча къамех цар сий деш къамаыл дар.

- Кхыйола культураш а, къамаш а долга ховш хилар, дикаг1а довзачарех хвадувца ха, культурыца е динаца шоай культура е дина тарахетараш хъаала хар (нохчий, татараш, ларбий, сирийцаш, кх. д1. а).

-Юкъа а ца лелхаш, кхычунга ладувг1а ха, ший уйла сатийна д1аалар, тайп-тайпара аргументаш а йоалаеш. Дешархой в1аш къовсам балара бахъанаш ха.

- Ц1аг1а а классе а книжкаш дешара т1акхувш хилар хъахъокхар, библиотеке ахар, мукъа волча хана, урока эша материал кийчъяр.

- Йоазонхой кхолламах ха безам болаш хилар хъахъокхар, шийна эггара ч1оаг1аг1а безачар ц1ераш яха хар, безара бахъан а хъаалар.

- Литературни кхоллама болх шийна эшаш болга хар.

-Ишколе вахара бокъонаш йовзар, цар дешархочоа луп айда малаг1а ба хар. Дикача дешархочун масалаш доаладе йийшача произведени юкъера.

-Сага новкъостал доацаш ше болх бе ховш хила, ше даъкох жоп дала дезалга ховш хила.

-Поэтически деша хозал ховш хила, йоазонхочо дешашца сурт дулаш доаладаь дешаш хъалаха ховш хила. Хозахийта дешаш а шоай къамаьла юкъедоаладар.

-Эзделаца дар доацар ховш хила, литературни турпалхоехи эздийча сагахи йоахка оамалаш хъаювцаха, г1улакхаца дар доацар къоастаде ха.

- Дешаш а яздеш а нийса ваг1араи б1аргий са толха ца дараи йоаг1а бокъонаш ховш хила. К1аьдвалар д1адоаккхаш е еза упражненеш йовзаш, уж еш хила. Саг унахц1ена хилара бокъонаш ц1аг1а а накъайоалаш лелае ха.

Календарни-тематически план.

Дешар 2 класс - 68 сахъат.

№ п/ п	Урока тема	Са хъа ти й бо ра м	Дешархой дешара т1ехдика хилара бе беза болх. Универсальни дешара ардамаш (УУД).	Материал 1омаяра лоарх1аме ардамаш (планируемые рез-ты).	План	Факт
1.	Озанаькъан С. «Г1атта, деша г1о!», Шеденаькъан С. «Ахка дагадоха вайна».	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжка хъаракашца а книжкаца а болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, чулоацама кертера уйла хъаала хар.	Книжкаца болх беш эша хъаракаш малаг1аш да хар. Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаыл де хар.		
2.	Йовлой М. « Чкъарье», Осминаькъан Хь. « Гуйре», «1ажий беша».	1	Дешара кхетама лард 1омаяр, прозаически а поэтически а текстаца болх бе хар 1омадар, кертерадар хъалахар, корта бе хар.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаыл де хар. Шаьра деша, т1ехъ-т1ехъяг1а оаз лаyg1ъеш дагахъа.		
3.	«Мужгей чаи» (эрсий фылг).	1	Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаыл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаыла уйла еш.	Фольклора жанраш ховш хила. Фылга турпалий оамалаш тахка хар, фылга план оттаяр, чулоацам хъабувцар.		
4.	Янднаькъан Дж. «Г1аралураш», «Гуйра».	1	Поэтически текста дешара кхетама лард 1омаяр, кертерадар къоастаде хар, дувчун тохкам бар, кертерадар а кертера доацар а къоастадеш. Байт ювцара говзал 1омаяр, цун хъал, оамал хъахъокхаш.	Г1алг1ай поэтий байташ ховш хилар. Байта сурт дешашца дилар, чулоацам тахкар, байташ дагахъа ешар. Оаза низаца байта чулоацама логически тохар де.		
5.	Шеденаькъан С. «Ахка боабашк».	1	Дувцар хъадувцара нийса логически къамаыла «з1ы» оттаяр, дийшачох лаьца	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка		

			нийсархоща къамаъл де хар. План оттаяр, корта бар, дешай лексически ма1ан дар.	хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		
6.	Хамхой А. «Дошо гуйре». Кицаш.	1	Хъехархочо а дешархоща а дешашдар чулаца, тара дар хъалеха хар, шийна хетар хъаала а кертерадар хъалаха а хар.	Гуйрах лаьца дешашща лоацца дувцар кхоллар, шаьра, оаз тоаеш дешар. Логически тохар долаш деша хар. Дийшачун ма1ан дар, кицай ма1ан дашхар. Кицаш довзар, тарадараш доаладар.		
7.	Шеденайкъан С. «Гуйрен г1улакхаш».	1	Дийшачун тарадар доаладе а, къамаъла юкъе дакъя лаца а, текста юкъе логически соцам беш деша хар а ч1оаг1дар. Текста тохкам бар, чулоацам хъабувца хара план оттаяр, дошлоргца болх бар.	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила, дувцара къамаъл дар, шаьра дешар, хаттараш оттаде, царна дизза жоп дала ха, текстага хъежжа чулоацам хъабувца кертерадар юкъера ца доаккхаш.		
8.	Шеденайкъан С. «Хъа з1амига Даъхе-Г1алг1айче».	1	Эшаш йола информаци книжка т1ара хъалаха 1омадар, текста чулоацам кхетабара дешаш логически бувзам боа ца беш 1одеша хара болх бар.	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила, дувцара къамаъл дар, шаьра дешар, хаттараш оттаде, царна дизза жоп дала ха, текстага хъежжа чулоацам хъабувца кертерадар юкъера ца доаккхаш.		
9.	Янднаикъан Дж. «Нынна лоамаш», Гамботнаикъан Б. «Лоамашка», Чахкенайкъан Ю. «Машар эш».	1	Поэтически текст ешаш соцам бе беза моттигаш гучаяхар, юкъарадар а кертерадар а къоастаде хар, дешархой дийшачох шоайла къамаъл де 1омабар, ший уйлаш къамаълага нийса йила хар хъехар.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар.		
10	Шеденайкъан С. «Хъа йоккха Даъхе-Росси», «Вай турпала юрташ».	1	Прозаически текст еша логически «з1ы» йоа ца еш дешар, кертерадар а доацар а къоастаде хар, эша керда информации книжка т1ара	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила, дувцара къамаъл дар, шаьра дешар, хаттараш оттаде, царна дизза жоп дала ха, текстага хъежжа чулоацам хъабувца кертерадар		

			хъалаха хар, б1арчча дешашца дешар, дувцачун кертера уйла ца йоаеш.	юкъера ца доаккхаш.		
11	Шеденайкъан С. «Вай герб», «Вай байракх». Кицаш.	1	Текст еша логически «з1ы» йоа ца еш дешар, кертерадар а доацар а къоастаде хар, эша керда информаци книжка т1ара хъалаха хар, б1арчча дешашца дешар, дувцачун кертера уйла ца йоаеш.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаыл де хар. Шаъра деша, т1ехъ-т1ехъаг1а оаз лайг1ъеш дагахъя.		
12	Шеденайкъан С. «Фу аylар лоро?»	1	Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабакхар, дувцара къамаыл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаыла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		
13	1арчакхнайкъан С. «Мекъал», Танкнайкъан А. «Хъаша ларх1ар».	1	Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар. Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабакхар, дувцара къамаыл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаыла уйла еш.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаыл де хар.		
14	Танкнайкъан А. «Найкъа эздел».	1	Шийна хетар а ховр а дувца хар, дешархоща къамаыла юкъе дақъа лацар, дешачун ма1ан кхетадергдолаш логически соцам беш дешар б1арчча дешашца.	Г1алг1ай г1улакх, эздел ховш хила, вахарца дувзаденнача г1улакхех къамаыл де хар, шаъра дешар, хоржаш дешар, доакъош де хар.		
15	Боазаркъана1къан М. «Туми».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцира нийса план оттайар, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала		

			къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	хар.		
16	Коазой Т. «Уй да бехке».	1	Оазаца текста турпалий эмоциональни оамал хъахъокхар, б1арчча дешашца дешарца логически бувзам боа ца бар, прозаически текст ма1ан доа ца деш деша 1омадар.	Дувцара чулоацам лоацца кертерадар ца дуташ хъабувца, б1арчча дешашца, шаъра деша, доакъошта екъа текст, масалаш доаладе хар.		
17	Хъоашалнаъкъан 1. «Доккха дий дуне?», Мазинаъкъан М. «Оахца Муса».	1	Оазаца ший уйла –нигат хъахъокхар, оттадача хаттара книжка т1ара сихха хъа а леха нийса жоп дала хар, дошлоргца болх бар, дийшачун тара дар доаладе, корта бе, кертера ма1ан малаг1а да хъаала хар.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар. Шаъра деша, т1ехъ-т1ехъаг1а оаз лайг1ъеш дагахъа.		
18	Ахилгнаъкъан М. «Изаш», Шеденаъкъан С. «Мурад».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаъла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаъл де хар.		
19	Шеденаъкъан С. «Деша аха к1ордадаъд».	1	Оазаца ший уйла –нигат хъахъокхар, оттадача хаттара книжка т1ара сихха хъа а леха нийса жоп дала хар, дошлоргца болх бар, дийшачун тара дар доаладе, корта бе, кертера ма1ан малаг1а да хъаала хар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		
20	Горчханнаъкъан Б. «В1аъхий Аслан». Кицаш.	1	Бахъанаи хъахиннаучуннеи юкъера бувзам гучабакхар, дувцара къамаъл оттаде хар,	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка		

			б1арчча дешашца дешар, къамаыла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		
21	Ушинский К. «Хъайбаш къовсадалар», Хъоашалнаькъан 1 «Борцакх».	1	Текст еша логически «з1ы» йоа ца еш дешар, кертерадар а доацар а къоастаде хар, эша керда информаци книжка т1ара хъалаха хар, б1арчча дешашца дешар, дувцачун кертера уйла ца йоаеш.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаыл де хар. Шаьра деша, т1ехъ-т1ехъар1а оаз лаьг1ьеш дагахъа.		
22	Шеденайкъан С. «Зоопарке».	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаыла юкъе дизза дакъа лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаыл де хар.		
23	«Борзи сискали» (файлг), Ахилгнаькъан М. «Бакъилг», 1арчакхнаькъан Т. «Тайша б1ийг».	1	Дувцар хъадувцара нийса логически къамаыла «з1ы» оттаяр, дийшачох лаьца нийсархоща къамаыл де хар. План оттаяр, корта бар, дешай лексически ма1ан дар.	Дийнатех дола файлгаш ховш хила, Шаьра, оаз тоаеш б1арчча дешашца деша. Оазаца шийна файлга турпалех хетар хъагойтар, нийса хъабувцар. Дешашца файлга турпала сурт-сибат дила хар.		
24	Хъоашалнаькъан 1. «Х1альтал-митал» , «К1азилги газилги», «Г1аьзии аьрзии».	1	Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаыл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаыла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Хашагульгов 1аьла произведенеш йовзаш хила. Файлга дувцараи юкъе башхало малаг1а я хар, дийнатех лаьца дувцараш довзаш хила, дийната оамалаш гучайоахаш дола дешаш хъалехар.		

25	Хамхой М. «Борз». Дидигнаңкъан А. «Фатимай пхъагал».	1	<p>Текста чулоацам хъабувцарап нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаыла юкъе дизза дакъя лацар, хаттарашта дизза жоп далар</p> <p>Хъахинначуннеи бахъанаи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаыл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаыла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.</p>	<p>Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаыл де хар. Шаъра деша, т1ехъ-т1ехъаг1а оаз лаъг1ъеш дагахъя.</p> <p>Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташкан хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.</p>		
26	Патнаңкъан С. «К1азилг».	1	<p>Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцарап нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаыла юкъе дизза дакъя лацар, хаттарашта дизза жоп далар.</p>	<p>Фаългаи дувцараи юкъе башхало малаг1а я хар, дийнатех лаъца дувцарааш довзаш хила, дийната оамалаш гучайоахаш дола дешаш хъалехар.</p>		
27	Ганенаңкъан М. «Цици», Мерешкнаңкъан С. «Къулац».	1	<p>Дешара декхарааш кхоачашдара книжка книжкаца болх бе хар, хоржаш дешар.</p> <p>Кхетам болаш деша хар 1омадар, чулоацама кертера уйла хъаала хар.</p>	<p>Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташкан хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.</p>		
28	«Маъкара цогал» (фаълг). Кицаш.	1	<p>Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамаыл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаыла уйла еш. Кертера уйла</p>	<p>Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаыл де хар.</p>		

			малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.		
29	«Борзи цогали» (файлг).	1	Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабакхар, дувцара къамаыл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаыла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Г1алг1ай файлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хъабувцар, тахкар, сурташка хъежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.	
30	«Сай» (файлг).	1	Дешара декхарашиб кхоачашдара книжка хъаракашца а книжкаца а болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, чулоацама кертера уйла хъаала хар.	Дийнатех дола файлгаш ховш хила, Шаъра, оаз тоаеш б1арчча дешашца деша. Оазаца шийна файлга турпалех хетар хъагойтар, нийса хъабувцар. Дешашца файлга турпала сурт-сибат дила хар.	
31	Осминакъан Хъ. «1а», Пушкин А. «1ан сайре».	1	Текста эмоциональни оамал къоастаяр. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаыл де хар. Шаъра деша, т1ехъ-т1ехъаг1а оаз лайг1ъеш дагахъя.	
32	Лайннакъан М. «Лийга дув».	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаыла юкъе дизза дакъя лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Файлгай дувцараи юкъе башхало малаг1а я хар, дийнатех лайца дувцарашиб довзаш хила, дийната оамалаш гучайоахаш дола дешаш хъалехар.	
33	Шеденакъан С. «Ж1але лар».	1	Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабакхар, дувцара къамаыл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаыла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, сурташка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.	

34	Ведажнаькъан А. «1ай», Гамботнаькъан Б. «Чарахье».	1	Текста эмоциональни оамал къоастаяр. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	1аламах ларьца йола произведенеш йовзаш хила, 1алама суртash хъахьюокха дешаш хъалехар, йоазонхочун уйлаш хъахьюокха дешаш хъалехар, ший уйлаш лоаца дувцарга яхка хъаювца хар.		
35	Хъоашалнаькъан 1. «1ай хъунаг1а», Мазинаькъан М. «1ан ди»,	1	Текста дешара кхетама лард 1омаяр, кертерадар къоастаде хар, дувцачун тохкам бар,	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаыл де хар. Шаъра деша, т1ехъ-т1ехъаг1а оаз лаыг1ъеш дагахъя.		
36	Мазинаькъан М. «Марем», Кхоартой М. «1ан ловзар».	1	кертерадар а кертера доацар а къоастадеш. Байт ювцара говзал 1омаяр, цун хъал, оамал хъахьюокхаш.			
37	Шеденаькъан С. «Маднат»	1	Бахъанаи хъахинначуннеи юкъера бувзам гучабакхар, дувцара къамаыл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамаыла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Дувцара чулоацам кхетабергболаш деша б1арчча дешашца, хъадувца ховргдолаш план оттае, суртashка хъежжа чулоацам хъабувца, хаттар оттаде ха, дувцара турпалах шийна хетар а йоазонхочоа хетар а хъаала хар.		
38	1арчакхнаькъан С. «Ахъмад-г1ишлонх». Классал арахъа дешар «Фаългаш»	1	Текста чулоацам хъабувциара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаыла юкъе дизза дакъя лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Дийшар вахарца дувза а диста а хар. Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаыл де хар.		
39	Шеденаькъан С. «Хъан болх ба дикаg1а?», Осминаькъан Хъ. «К1а, к1а».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувциара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаыла юкъе дизза дакъя лацар, хаттарашта дизза жоп	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаыл де хар. Дийшар вахарца дувза а диста а хар.		

			далар.		
40	Гаыгенайкъан Г. «Жалу хургва со а», Осминаикъан Хь. «Фийг». Кишаш.	1	Дешара декхара什 кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доаладар.	Г1алг1ай поэтий байташ ховш хилар. Байта сурт дешашца дилар, чулоацама тахкар, байташ дагахъа ешар. Оаза низаца байта чулоацама логически тохар де.	
41	Хамхой А. «Са нана дика я», Меданайкъан З. «Са дарь-нана».	1	Текста эмоциональни оамал къоастаяр. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаыл де хар. Шаъра деша, т1ехъ-т1ехъаг1а оаз лаъг1ъеш дагахъа.	
42	Хамхой Т. «Са нана», «Бекарг» (файлг).	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а в1аши духьала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	Г1алг1ай файлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хъабувцар, тахкар, сурташка хъежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.	
43	Муталнаикъан Хь.-Б. «Башир», Ахилгнаикъан М. «Мама яй ди», Кхузгнаикъан И. «Нана».	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаыла юкъе дизза дақъя лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	Чулоацамца болх бе хар. Дошлорг леладар. Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаыл де хар.	
44	Шеденайкъан С. «Б1астьен бутт»	1	Дешара декхара什 кхоачашдара текстаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар,	Шадиев Султана произведенеш йовзаш хила. Произведенни чулоацамах лаъца къамаыл де хар.	

			хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъала хар.	Гонахъарча 1аламах бола кхетам шербар. Дийшар вахарца дувзаде хар.		
45	Хъоашалнаькъан 1. «Б1аьсти».	1	Текста эмоциональни оамал къоастаяр. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Хашагульгов 1. Произведенеш йовзаш хила. Произведенчи чулоацамах лаьца къамаыл де хар. Гонахъарча 1аламах бола кхетам шербар. Дийшар вахарца дувзаде хар.		
46	Патнаькъан С. «Оалхазараша б1енаш мишта дехк», Шеденаькъан С. «Алкхашк 1овдала яц».	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар.	Йоазонхой текстага хъежжа з1амига текст оттае, цу чулоацамах къамаыл де хар. Шаьра деша, т1ехъ-т1ехъаг1а оаз лаьг1ьеш дагахъа.		
47	«Бекарг» (файлг).	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамаыла юкъе дизза дакъя лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Г1алг1ай файлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хъабувцар, тахкар, сурташка хъежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
48	Хъоашалнаькъан 1. «Бумбарг», «Чхъовкарч», «Алкхашкаш», «Боали хъачи».	1	Текста эмоциональни оамал къоастаяр. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Хашагульгов 1. Произведенеш йовзаш хила.		
49	Чахкенаькъан С. «Мала мичахъа вах», Хъоашалнаькъан 1. «Готахъазилг», «Борг1илг».	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	Г1алг1ай поэтий байташ ховш хилар. Байта сурт дешашца дилар, чулоацам тахкар, байташ дагахъа ешар. Оаза низаца байта чулоацама логически тохар де.		

50	Шеденайкъан С. «Багахбувцам».	1	Дешара декхараш кхоачашдара текстаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар.	Г1алг1ай багахбувцамах кхетам хила, к1оарга ма1ан чулоацаш оттадаьча багахбувцама доакъош ховш хила.		
51	Дагардергаш.	1	Хъехархочо а дешархоза а дешашд ар чулаца, тара дар хъалеха хар, шийна хетар хъаала а кертерадар хъалаха а хар.	Г1алг1ай багахбувцама доакъош ховш хила, уж шоайла къоастаде, масалаш доаладе. Книжка т1ара а журналалаш т1ара а уж хъалаха а къоастаде а хар.		
52	Пхъабуаргаш.	1	Дешара декхараш кхоачашдара текстаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар.	Г1алг1ай багахбувцама доакъош ховш хила, уж шоайла къоастаде, масалаш доаладе.		
53	Тхъуж–илли. Малав майраг1а. Хъоастарг.	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар.	Г1алг1ай багахбувцама доакъош ховш хила, уж шоайла къоастаде, масалаш доаладе. Бераш 1омаде шоаш дагалаца а хъакхолла а тхъуж-иллеш, хъоастаргаш.		
54	«Цогала питам» (к1оанолг).	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамалья юкъе дизза дакъя лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Фольклора тайпаш ховш хила. К1оанолг турпалий оамалаш тахка хар, план оттаяр, чулоацам хъабувцар.		
55	«Борзи ж1алии» (к1оанолг).	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамалья юкъе дизза дакъя лацар, хаттарашта дизза жоп	К1оанолгаш довзаш хила, цар ма1ан тахка ха, чулоацам хъабувцар, оаз тоаеш дешар, оазаца безам е цабезам гучабаккхар. Хаттараш оттаде а, хоржаш деша.		

			далар.		
56	«Кери къайги» (клоанолг), «Нали, цогали, борзи» (клоанолг).	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	Клоанолгаш довзаш хила, цар ма1ан тахка ха, чулоацам хъабувцар, оаз тоаеш дешар, оазаца безам е цабезам гучабаккхар. Хаттараш оттаде а, хоржаш деша.	
57	«Цогали боабашки» (фальг).	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	Г1алг1ай фаялгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хъабувцар, тахкар, сурташка хъежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.	
58	«Даде к1аинк» (фальг).	1	Текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамыла юкъе дизза дақъя лацар, хаттарашта дизза жоп далар	Фольклора тайпаш ховш хила. Фаильга турпалий оамалаш тахка хар, фаялга план оттаяр, чулоацам хъабувцар.	
59	«Дог-майраУртиг» (фальг).	1	Хъахинначуннеи бахъанаи юкъера бувзам гучабаккхар, дувцара къамыл оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамыла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Майралахи хъаькъалахи лаьца фаялгаш хар, тарадар доаладар, шаьра, б1арчча дешашца дешар. Дувцара къамыл шаьрдар, чулоацам хъабувцар.	
60	«Дег1ар-м хъат1адоаг1аргда (фальг).	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	Фаильгаш хар, тарадар доаладар, шаьра, б1арчча дешашца дешар. Дувцара къамыл шаьрдар, чулоацам хъабувцар.	

61	«Боджи борзи» (файлг).	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамавла юкъе дизза дакъя лацар, хаттарашта дизза жоп далар.	Г1алг1ай файлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хъабувцар, тахкар, сурташка хъежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
62	«Оакхарий чарахье» (файлг).	1	Дешара декхараш кхоачашдара книжкаца болх бе хар. Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар.	Фольклора тайпаш ховш хила. Файлга турпалий оамалаш тахка хар, файлга план оттаяр, чулоацам хъабувцар.		
63	«Хыинар дола пхьид». «Борг1али котами».	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоястаяр.	Дийнатех дола файлгаш ховш хила, Шаъра, оаз тоаеш б1арчча дешашца деша. Оазаца шийна файлга турпалех хетар хъагойтар, нийса хъабувцар. Дешашца файлга турпала сурт-сибат дила хар.		
64	«Циски цогали» (файлг).	1	Хъахинначуннеи бахъанаи юкъера бувзам гучабакхар, дувцара къамавль оттаде хар, б1арчча дешашца дешар, къамавла уйла еш. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Г1алг1ай файлгаш ховш хила, цар чулоацам нийса хъабувцар, тахкар, сурташка хъежжа лоацца дувцар оттаде хар, книжка т1арча хаттарашта жоп дала ховргдолаш, ма1ан кхетадеш деша. Хоржаш деша.		
65	«Ломи цогали» (файлг).	1	Произведене кертерча турпала оамалий тохкам бар, текста чулоацам хъабувцара нийса план оттаяр, кертерадар а доацар а малаг1а да хар, дийшачун тохкам беш берашца къамавла юкъе дизза дакъя	Фольклора тайпаш ховш хила. Файлга турпалий оамалаш тахка хар, оазаца хъай царцара безам е эг1азло хъахъокхар, файлга план оттаяр, чулоацам хъабувцар.		

		лацар, хаттарашта дизза жоп далар.		
--	--	---------------------------------------	--	--

66	«Хьоара кад балара», «Вас хинна латт со»,	1	Кхетам болаш деша хар 1омадар, хоржаш дешар, чулоацама кертера уйла хъаала хар. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Текста эмоциональни оамал къоастаяр.	Беламе дувцарап ховш хила, тайп-тайпарча книжкаш т1ара, журналаш т1ара уж дешар, чулоацама тохкам бе хар, хъадувцар. Кхыйола г1алг1ай багахбувцама жанраш хар.	
67	«Говор хила г1ийрта вир», «Ада х1ана уд вай?»	1	Текста эмоциональни оамал къоастаяр. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Тайп-тайпарча книжкаш т1ара, журналаш т1ара беламе дувцарап дешар, чулоацама тохкам бе хар, хъадувцар. Кхыйола г1алг1ай багахбувцама жанраш хар.	
68	«Говор хила г1ийрта вир», «Ада х1ана уд вай?»	1	Текста эмоциональни оамал къоастаяр. Тара а в1аши духъала а ма1ан дола дешаш доаладар. Кертера уйла малаг1а я ховргдолаш нийса дешар.	Тайп-тайпарча книжкаш т1ара, журналаш т1ара беламе дувцарап дешар, чулоацама тохкам бе хар, хъадувцар. Кхыйола г1алг1ай багахбувцама жанраш хар.	